

Dosarul nr. 2rac-66/21

Prima instanță: (Judecătoria Cimișlia, sediul Central) D. Cherdivara
Instanța de apel: (Curtea de Apel Comrat) Gr. Colev, Șt. Starciuc, A. Curdov

D E C I Z I E

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin "Agrimatco-Service" Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Chira Constantin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin "Agrimatco-Service" Societate cu Răspundere Limitată împotriva Gospodăriei Țărănești "Bobicov Ilie Mihail" cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 15 octombrie 2020, prin care s-a respins apelul declarat de avocatul Chira Constantin în interesele Întreprinderii cu Capital Străin "Agrimatco-Service" Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea Judecătoria Cimișlia, sediul Central din 27 februarie 2020,

c o n s t a t ă :

La 27 aprilie 2017, ÎCS "Agrimatco-Service" SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ "Bobicov Ilie Mihail" cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, ÎCS "Agrimatco-Service" SRL a menționat că la 19 aprilie 2010, conform facturii fiscale KX0849949 și la 21 aprilie 2010, conform facturii fiscale KX0849636, în calitate de vânzător a livrat GȚ "Bobicov Ilie Mihail" în calitate de cumpărător, mărfuri (fungicid Talendo ec 11, Vectra 100 SC 11, Parafin Actigref 1 kg, Bouille Bordelaise 10 kg), în valoare totală de 8 974 de lei.

La data de 21 mai 2015, în adresa pârâtului a fost expediată cererea prealabilă privind încasarea datoriei în termen de 10 zile de la data recepționării (25 mai 2015), însă cererea a fost ignorată de pârât.

De asemenea, reclamantul a invocat că este în drept să solicite încasarea de la pârât și a dobânzii de întârziere începând cu data de 04 mai 2015, astfel pentru perioada 04 iunie 2015 – 29 martie 2017, dobânda de întârziere constituie suma de 3 797,84 de lei.

Reclamantul ÎCS "Agrimatco-Service" SRL a solicitat încasarea de la GȚ "Bobicov Ilie Mihail" a sumei de 8 974 de lei cu titlu de datorie, încasarea sumei de 3 797,84 de lei cu titlu de dobândă de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoria Cimișlia, sediul Central din 27 februarie 2020, s-a respins ca fiind tardivă cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS "Agrimatco-Service" SRL.

S-a încasat de la ÎCS "Agrimatco-Service" SRL în beneficiul GȚ "Bobicov Ilie Mihail" suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 15 octombrie 2020, s-a respins apelul declarat de avocatul Chira Constantin în interesele ÎCS "Agrimatco-Service" SRL și s-a menținut hotărârea Judecătoria Cimișlia, sediul Central din 27 februarie 2020.

La 18 ianuarie 2021, ÎCS "Agrimatco-Service" SRL, reprezentată de avocatul Chira Constantin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul ÎCS "Agrimatco-Service" SRL, în motivarea recursului a invocat că instanțele de judecată au interpretat eronat începerea curgerii termenului de prescripție extinctivă.

Astfel, a reiterat că instanțele de judecată eronat au concluzionat că chiar dacă nu a existat nici o înțelegere cu referire la termenul de executare a obligației, termenul de prescripție a expirat.

Prin urmare, în opinia recurentului, litigiului în cauză sunt aplicabile prevederile art. 575 alin. (1) din Codul civil (în vigoare de la 01 martie 2019), care reglementează termenul executării obligației și deci era în drept de a solicita oricând executarea obligației de către GȚ "Bobicov Ilie Mihail" plata sumei datorate, indiferent de termenul care s-a scurs de la data recepționării mărfii de către ultima.

La 25 ianuarie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de GȚ "Bobicov Ilie Mihail" la 28 ianuarie 2021, conform avizului de recepție (f.d. 77 Vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Comrat a emis dispozitivul deciziei la 15 octombrie 2020, iar la 17 noiembrie 2020, recurentul a recepționat decizia motivată a instanței de apel (f.d. 55 Vol. II).

Astfel recursul declarat de ÎCS "Agrimatco-Service" SRL, reprezentată de avocatul Chira Constantin la 18 ianuarie 2021, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 03 martie 2021, recursul declarat de către ÎCS "Agrimatco-Service" SRL, reprezentată de avocatul Chira Constantin a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de ÎCS "Agrimatco Service" SRL, reprezentată de avocatul Chira Constantin din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

La caz, Colegiul reține că prin facturile fiscale nr. KX 0849949 din 19 aprilie 2010 și nr. KX 0849636 din 21 aprilie 2010, ÎCS "Agrimatco-Service" SRL a livrat GȚ "Bobicov Ilie Mihail" mărfuri (fungicid Talendo ec 11, Vectra 100 SC 11, Parafin Actigref 1 kg, Bouille Bordelaise 10 kg), în valoare totală de 8 974 de lei (f.d. 11-12 Vol. I).

Conform actului de verificare a evidenței contabile pentru perioada 01 ianuarie 2010 - 21 martie 2017, s-a stabilit că GȚ "Bobicov Ilie Mihail" datorează ÎCS "Agrimatco-Service" SRL suma de 8 974 de lei, ce rezultă din facturile fiscale nr. KX 0849949 din 19 aprilie 2010 și nr. KX 0849636 din 21 aprilie 2010.

Ca rezultat a neexecutării obligației de plată pentru mărfurile livrate, la 21 mai 2015 SRL "Lexcolect Consulting" (în temeiul contractului de mandat a serviciilor juridice din 23 septembrie 2014 încheiat cu ÎCS "Agrimatco-Service" SRL), a expediat în adresa GȚ "Bobicov Ilie Mihail" reclamația, prin care a solicitat restituirea datoriei în sumă de 19 541,75 de lei în termen de 10 zile din momentul recepționării reclamației (f.d. 15 Vol. I).

GȚ "Bobicov Ilie Mihail" a recepționat reclamația expediată în adresa sa la data de 25 mai 2015 (f.d. 16), însă aceasta a fost ignorată de ultima, fapt ce a generat depunerea cererii de chemare în judecată în cauză.

Fiind investită cu judecarea cauzei, instanța de fond a reținut că de fapt, la 17 aprilie 2010, între ÎCS "Agrimatco-Service" SRL în calitate de vânzător și GȚ "Bobicov Ilie Mihail", în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 180-S, iar prin Anexa nr. 1 la contract, ÎCS "Agrimatco-

Service” SRL s-a obligat să livreze marfă GȚ ”Bobicov Ilie Mihail” în sumă totală de 8 974 de lei, care urma a fi achitată în două tranșe – prima tranșă în mărime de 30% (2700 lei) în calitate de avans și a doua tranșă – 70% (6 274 de lei) până la 30 septembrie 2010.

Astfel, prima instanță a concluzionat că dreptul la acțiune al reclamantului a început la data de 30 septembrie 2010 și s-a prescris la 30 septembrie 2013, însă în termenul indicat, ÎCS ”Agrimatco-Service” SRL nu a făcut uz de dreptul de a înainta pretenții sau cerere de chemare în judecată, respectiv acțiunea este prescrisă.

Instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, s-a limitat la menținerea acesteia ca rezultat al interpretării eronate a normelor de drept material în raport cu circumstanțele pricinii, fapt ce impune casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare din următoarele considerente.

După cum s-a stabilit, datoria pretinsă de ÎCS ”Agrimatco-Service” SRL rezultă din facturile fiscale nr. KX 0849949 din 19 aprilie 2010 și nr. KX 0849636 din 21 aprilie 2010.

La fel, din materialele cauzei și anume din contractul de vânzare-cumpărare nr. 180-S din 17 aprilie 2010, încheiat între ÎCS ”Agrimatco-Service” SRL în calitate de vânzător și GȚ ”Bobicov Ilie Mihail” în calitate de cumpărător, nu rezultă că părțile au prevăzut un termen de executare a obligației, or, potrivit pct. 8.4 din contract, termenul contractului acționează până la achitarea reciprocă completă.

Prin reclamația adresată GȚ ”Bobicov Ilie Mihail” la 21 mai 2015, ÎCS ”Agrimatco-Service” SRL, prin intermediul SRL ”Lexcolect Consulting” a solicitat în termen de 10 zile din momentul recepționării reclamației, restituirea datoriei.

Conform art. 575 alin. (1) din Codul civil, (în redacția Legii nr. 1107-XV din 06 iunie 2002), modificat prin Legea 133 din 15 noiembrie 2018 (în vigoare din 01 martie 2019), renumerotat în art. 861 alin. (1) Cod civil, în cazul în care termenul de executare a obligației nu este determinat și nici nu rezultă din natura acesteia, creditorul are dreptul de a pretinde oricând executarea ei, iar debitorul este îndreptățit să o execute oricând. Dacă datoria de a executa imediat nu rezultă din lege, contract sau din natura obligației, debitorul trebuie să execute obligația în termen de 7 zile din momentul cererii creditorului.

Conform art. 267 alin. (1) din Codul civil, (în redacția Legii nr. 1107-XV din 06 iunie 2002), renumerotat prin Legea 133 din 15 noiembrie 2018 (în vigoare din 01 martie 2019), și art. 391 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Conform art. 272 alin. (3) din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 06 iunie 2002), modificat prin Legea 133 din 15 noiembrie 2018 (în vigoare din 01 martie 2019), renumerotat în art. 395 alin. (3) Cod civil, în raporturile juridice în care nu este stipulat termenul executării obligației sau în care executarea poate fi cerută oricând, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data când creditorul a cerut executarea.

Raportând prevederile legale menționate litigiului dat, Colegiul reține că la speță sunt aplicabile prevederile art. 575 alin. (1) din Codul civil, or, la caz lipsește

o înțelegere între părți ce ar reglementa termenul scadent al obligației de plată pentru mărfurile livrate, iar facturile fiscale nu constituie decât un document justificativ, ce stă la baza înregistrărilor în contabilitatea furnizorului și a cumpărătorului, fiind un mijloc de probă cu privire la operațiunea facturată.

Prin urmare, ÎCS "Agrimatco-Service" SRL era în drept de a solicita oricând executarea obligației de către GȚ "Bobicov Ilie Mihail" privind achitarea sumei de 8 974 de lei cu titlu de datorie, indiferent de termenul care s-a scurs de la data recepționării mărfii de către GȚ "Bobicov Ilie Mihail".

La caz, Colegiul reține că la 25 mai 2015, GȚ "Bobicov Ilie Mihail" a recepționat reclamația expediată de SRL "Lexcolect Consulting" în interesele ÎCS "Agrimatco-Service" SRL privind achitarea datoriei în termen de 10 zile din momentul recepționării, adică cel târziu până la data de 04 iunie 2015.

Deci, în contextul prevederilor legale menționate supra, termenul de prescripție a început să curgă pentru ÎCS "Agrimatco-Service" SRL la data de 05 iunie 2015 - data de la care GȚ "Bobicov Ilie Mihail" urma să-și execute obligația de achitare a datoriei pentru marfa livrată conform reclamației din 21 mai 2015, ceea ce denotă că termenul nu a expirat.

Or, dacă termenul executării obligației nu este indicat sau este condiționat de momentul cererii din partea creditorului, atunci debitorul este obligat din momentul înaintării cererii de către creditor să-l execute.

În consecință, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare au aplicat eronat prevederile legale referitor la prescripția extinctivă și începutul curgerii acesteia.

În atare circumstanțe, pornind de la premisa că instanța de fond s-a expus asupra acțiunii prin aplicarea termenului de prescripție, constatându-l ca fiind omis de către reclamant, iar instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe rezultând din prevederile art. 373 din Codul de procedură civilă, a menținut soluția instanței de fond, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare pentru a examina acțiunea sub aspectul temeiniciei.

Din considerentele menționate și ținând cont de faptul eroarea nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de ÎCS "Agrimatco-Service" SRL, reprezentată de avocatul Chira Constantin, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin ”Agrimatco-Service” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Chira Constantin.

Se casează integral decizia Curții de Apel Comrat din 15 octombrie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin ”Agrimatco-Service” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Gospodăriei Țărănești ”Bobicov Ilie Mihail” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Dumitru Mardari